

[Rosing.]

24. januar. Ifølge Politiken for lørdag den 27. ds. står forfatteren ganske uforstående over for den grønlandske kritik, idet stykket, som efter forfatterens sommerrejse til Vestgrønland i 1954 er skrevet til den nordiske dramatikerkonkurrence, foruden at blive præmieret her allerede er opført såvel på Odense teater som i radioteatret uden kritik fra vor side.

Det er indlysende, at grunden til, at stykket i disse dage møder kritik, er, at vi først nu i større tal fik lejlighed til at høre og navnlig se det, og vi har allerede erfaret, hvilke uheldige virkninger denne fjernsynsudsendelse har haft blandt de danske fjernseere. Det er forfærdeligt, siger man; er det virkelig rigtigt, at grønlænderne er så lastefulde, så hjælpeløst drikfældige o. s. v. o. s. v. Ja, sådan er grønlænderne, svarer man; en hel skoleklasse med læreren i spidsen har stemplet os som sådan, så nu har man en virkelig anledning til at lave det Little Rock, som vore børn normalt er udsat for blandt skolebørnene det første år i skolen, netop fordi de er grønlænderbørn. Vi betragtes nu engang i folks øjne som værende langt nede på rangstigen socialt og etisk.

Sådan er vore erfaringer om reaktionerne i de få dage, der er gået efter denne fjernsynsudsendelse.

Stykket er ifølge Politiken skrevet i overensstemmelse med virkeligheden. Ja så! Nej, det er en dramatisk skildring af en lille minoritet i befolkningen, og det kunne måske have været berettiget at udsende det, hvis det ikke var egnet til at give de to millioner fjernseere, der ikke indgående kender Grønland, et ganske skævt billede, og hvis det ikke ved at beskrive grønlænderne som beskidte, lusede, ustabile, ugidelige og lastefulde kunne indpode grønlænderne en uvilje mod danskerne i almindelighed og gøre ubodelig skade i forholdet mellem de to befolkningsgrupper. Netop i disse år, hvor europæerne bestræber sig for at virke for den mellemfolkelige forståelse,

som er en forudsætning for verdensfredens bevarelse, er sådanne værker komplet stridende imod denne målsætning.

Jeg føler samtidig trang til at tage skarp afstand fra stykkets skildring af de udsendte danskere; den er heller ikke typisk. Det er meget vigtigt at fremhæve, at mange danskere fortjener og gennem tiderne har fortjent stor anerkendelse af deres landsmænd og af os for deres uselviske og målbevidste arbejde for grønlænderne.

Jeg er ikke uvidende om, at et negativt skuespil kan have sin berettigelse, men det er en forudsætning, at forfatteren er fortrolig med sit emne. Det er uforvarsomt og kan være farligt at behandle forhold og miljøer, som man ikke har nøje kendskab til. Jeg indrømmer fuldt ud, at vi grønlændere ligesom andre mennesker har mange svagheder og mangler, som måske netop kommer frem i den nuværende brydningstid. Det er naturligvis et fristende emne for en forfatter, og i et demokratisk land med ytringsfrihed kan og bør man heller ikke hindre nogen kunstner i at udnytte et stof; han må så blot finde sig i kritik, når vi synes, hans arbejde har slagside.

Men når den danske stats monopolfjernsyn bringer et sådant stykke i en opsætning, der på ingen måde afsvækker stykkets negative tendens, må vi protestere. Det danske fjernsyn må have pligt til at være objektivt, og det gælder ganske særligt, når det drejer sig om det ømtålige forhold mellem danskere og grønlændere. Fra vor og heldigvis også fra mange danskeres side gøres der et stort arbejde for at gøre dette forhold godt. Det er helt urimeligt, at fjernsynet en enkelt aften skal kunne slå så meget i stykker. Jeg beder derfor den højtærede minister, hvem jeg tiltror forståelse for disse synspunkter, om at give en redegørelse for, hvad der kan gøres og af ministeren vil blive gjort for at hindre en gentagelse.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bomholt): Finn Methlings skuespil „Måske“ fik i sin tid anden præmie i den nordiske